

НАМ НЕ «ДА ЛЯМПАЧКІ»

ПРЭЧ З РАЗЕТКІ!

Ганна Асіповіч, г. Мінск:
— Мая матуля ў вёсцы заўсёды на ноч адключае ўсе электрапрыборы з разеткі, бо баціца пажару. А я чула, што тэлевізары, камп’ютары і іншая тэхніка нават у рэжыме чакання спажываюць электраэнергію. Ці сапраўды гэта так? Няўжо на гэтым можна яшчэ і эканоміць?

— У тым выпадку, калі «вілку» выцягваюць з разеткі, то, зразумела, спажыванне электраэнергіі будзе нулявым. Калі гэтага не рабіць, то нават выключаная шматлікая тэхніка будзе патроўваць з’ядаць электрычнасць, якая выдаткоўваецца на «сілкаванне» ўнутраных індэкватараў і працэсвау. На першы погляд, гэта невялікі лічбы, але калі падлічыць, колькі спажывае ваша быцццам адключаная тэхніка за год, то жонка разьнага эканомічы.

— *Я чула, што некаторыя людзі ўвогуле адключаюць кватэру агульным «рубільнікам», калі, напрыклад, з’язджаюць у водпуск. Ці ёсць у гэтым сэнс?*

— Зразумела, што калі вы цалкам абстацтваеце сваё жыллё, то гэта гарантуе вам і беспэку, і эканомію. Ці заўсёды гэта неабходна? Гэта вы рашаеце самі. Можа быць, вы захочаце пакінуць поўны халадзільнік. Без электрычнасці ён працаваць не будзе, і ўсе вашы запасы сапсуоцца.

БЕЗ ПРАВЕРКІ — НАПОЎНІЦУ

Дзмітрый, г. Мінск:
— Я здымаю кватэру. Нядаўна да мяне прыходзіў спецыяліст з водаканала і раіў памяняць лічбыльнік вады. Гаспадар кватэры адмахваецца. Чым можа пагразаць адмова ад замены лічбыльніка?

— Верагодна, проста прыйшоў час праверкі лічбыльніка. За гэта плаціць не трэба — прыбор проста замяняюць на новы. Незразумела, чаму гаспадар кватэры не хоча гэтага зрабіць. Выкарыстанне неправэранага лічбыльніка — усё роўна што выкарыстанне вады без лічбыльніка. Значыць, расход вады будзе тарыфікавацца па сабекошце. Гэта практычна у пяць разоў даражэй.

Карэспандэнт «Звязды»:
— Наўрад ці камусці хочацца плаціць так шмат грош. Чаму б не замяніць гэты лічбыльнік?

— Звычайна людзі не даюць мяняць лічбыльнік з прычыны таго, што на ім ужо занадта шмат «набегла» неаплачаных кубоў. Шкада, але такія выпадкі бываюць.

Карэспандэнт «Звязды»:
— Наколькі можа адрознівацца расход рэсурсаў звычайнай сям’ёй нават пры мінімальнай эканоміі (выключэнне святла, калі яно не патрэбна; непусканне дарэмна вады і гэтак далей)?

— Спецыялістамі было падлічана, што на практыцы за кошт звычайных арганізацыйных мерапрыемстваў па энергазберажэнні сярэднестатыстычная беларуская сям’я з трох чалавек можа эканоміць прыкладна 5-7% энерга-рэсурсаў.

Антон Кузняцоў, г. Мінск:
— У нашай сям’і тры чалавекі — я, жонка і маленькі сын. Сёння норма спажывання па вадзе складае 4,3 куб. метра на чалавека. Так атрымалася, што гэтую норму мы пераўдычна перакрываем на 2-3 «кубы». За такую ваду мы вымушаны плаціць па іншым тарыфе. Ці плануецца павялічыць альбо паменшыць такую лямпаэўную норму?

— Гэта тэма не ўваходзіць у кампетэнцыю Дэпартаменту па энергаэфектыўнасці, а хутчэй Мінжылкамагаса. Звярніцеся лепей у ЖЭС. Хаця, шчыра кажучы, эканомія вады апасродкавана тычыцца і нашага Дэпартаменту. Яна вядзе да эканоміі электрычнасці на пад’ём і падачу вады, а таксама перакачку сцэўкаў. Тут асобна варта падрэсліць, што дзяржава не абмяжоўвае насельніцтва ў спажыванні вады. Калі сям’і патрэбна выкарыстаць больш за норму — калі ласка, толькі памятаць, што за яе трэба плаціць напоўніцу, па сабекошце.

Нагадаю, што плата за паслугі водазабеспячэння і каналізацыі з грамадзян, якія пражываюць у дамах (кватэрах), дзе ёсць прыборы індывідуальнага ўліку расхода вады, бярэцца штомесячна па агульна вызначаных тарыфах. Яны субсідзіруюцца дзяржавай у межах 140 літраў у суткі на чалавека. А водаспажыванне звыш гэтай нормы аплачваецца спажывацямі па сабекошце. Для тых, хто не мае прыбору ўліку (за выключэннем выпадкаў, калі ўсталяванне лічбыльніка эканомічна немэтазгодна або тэхнічна немагчыма), вада і каналізацыя выстаўляецца па сабекошце ў межах аб’ёмаў водаспажывання і водаадвядзення 260 літраў у суткі на чалавека.

«КРАНК» НА БАТАРЭЮ — ЗА СВОЙ КОШТ...

Яраслаў Пальчык, г. Брэст:
— Мой сябар сем гадоў таму пабудоваў кватэру ў новым доме. У яго на батарэі ёсць спецыяльны кранік, які рэгулюе падачу цэплаэнергіі. Таму зімой яны плаціць за ацяпленне значна менш, чым мы. Ці магчыма такі кранік усталяваць у кватэры старога дома?

— Вы можаце звярнуцца ў ЖЭС і папрасіць усталяваць вам падобныя рэгулятары. Натуральна, гэта будзе праводзіцца за ваш кошт.

Антаніна Кузьмінічна, г. Мінск:
— Наш дом быў збудаваны ў 1983 годзе. Зараз у ім праводзіцца цэплавая мадэрнізацыя. Лоджыя ўваходзіць у агульны метраж кватэры, зыходзячы з якога я аплаваю ацяпленне. Роботнікі ўцяплялі мне толькі

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

сцены жылых памяшканняў, а лоджыя засталася «халаднай». Мне здаецца, што гэта не зусім правільна. Аднак, калі я звярнулася да спецыялістаў, мне адказалі, што каштарыс такіх работ не прадугледжвае. Таму лоджыю мне параілі ўцяпляць за свой кошт...

— Пры правядзенні цэплавой мадэрнізацыі галоўнай мэтай з’яўляецца ўтрыманне цяпла менавіта ў жылых памяшканнях кватэры, дзе ажыццяўляецца ацяпленне. А лоджыя да такіх не адносіцца. Я пераадрасую вашу пытанне ў Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі. Абяцаю, што яны вам адкажуць па сутнасці.

ДАВЕДКА «Звязды»:
 На момант публікацыі артыкула зварот Антаніны Кузьмінічнай быў ва ўстаноўленым парадку разгледжаны «Мінскай гарадской жыллёвай гаспадаркай», і пісьмом ад 12.06.2015 года накіраваны ёй вычарпальны адказ.

...А ЛІЧЫЛЬНІК НА ДОМ — ЗА КОШТ ДЗЯРЖАВЫ

Мікалай Карповіч, г. Віцебск:
— У нас на доме лічбыльніка цяпла няма. Да аплаты нам пастаянна выстаўляюць 1 ГКн кожны месяц. Гэтая лічба бярэцца літаральна са столі. Пераразліку нікага не атрымліваем. Як нам вырашыць гэтую праблему?

— Патрабаваць устаноўкі лічбыльніка. Урад прыняў рашэнне, што ўсе шматпавярховыя шматкватэрыя (больш за 20 кватэр) дамы павінны быць абсталяваны лічбыльнікамі цяпла. У свой час усе далі справядзачу, што гэтыя лічбыльнікі ўсталюваны. Летась мы правялі кампанію па правярцы жылых дамоў. Лічбыльнікі альбо не ўсталяваны, альбо не працуюць, альбо састарэлі. Асабліва гэта характэрна для равных цэнтраў. Зусім нядаўна прынята пастанова Савета Міністраў (ад 26 мая 2015 года №443 «Аб падрыхтоўцы да працы ў асенне-зімовы перыяд 2015-2016 гг.»), у якой абавязалі ўсе аблвыканкамы забяспечыць спраўнасць гэтых лічбыльнікаў. Таму неабходна патрабаваць. Калі ёсць лічбыльнік на дом, то усё, што прыйшло на яго, будзе аплачана людзьмі. Усе страты падчас транспарціроўкі для жыхароў дома не будуць мець ніякага значэння.

НА ЛЮБЫ ГУСТ І КАШАЛЁК

Аляксандр Анатольевіч, г. Пінск:
— Наколькі мне вядома, у краіны Заходняй Еўропы забаронена ўвозіць і выкарыстоўваць там лямпачкі напальвання. Ці плануоць забараніць гэтыя лямпачкі ў нашай краіне? Калі?

— Вы маеце рацыю — у Еўрасаюзе існуе такая забарона. Аднак у Беларусі нічога падобнага не плануецца. Тым не менш ёсць планы па вывадзе такіх лямпачак з выкарыстання на прамысловых аб’ектах, пры асвятленні вуліц і гэтак далей.

Вольга, г. Мінск:
— Сёння ў крамах вялікі выбар энергазберагалых лямпачак. Яны адрозніваюцца паміж сабою краінай, у якой выраблены: Заходняя Еўропа, Кітай, айчынным. Адпаведна адрозніваюцца і цана. Як правільна выбраць такую лямпачку, на што звяртаць увагу?

— Зразумела, што найперш мы заўсёды глядзім на цану. Калі яна нас задавальняе, то далей мы звяртаем увагу на магутнасць. Што нам трэба асвятляць: невялікае працоўнае месца ці цолае памяшканне? Калі размова ідзе аб энергазберагалых люмінесцэнтных лямпачках, то трэба, акрамя магутнасці, глядзець на светлавы паток. У лямпачак з аднолькавай магутнасцю ён можа быць розным. На ўпакоўцы усё гэта пазначана.

— *А ці ёсць розніца белага святла ці жоўтага гэтыя лямпачкі?*

— Гэта ўжо на ваш густ — як больш падабаецца. Калі вы прызываціліся да жоўтага святла — калі ласка, да белага — няма праблем.

ВЫБІРАЕМ МАГУТНАСЦЬ І СЕТЛАВЫ ПАТОК

Ганна Арлоўская, г. Мінск:
— Гавораць, што энергазберагалыя лямпачкі працуюць больш працягла перыяд, калі іх не ўключыць і выключыць занадта хутка, а даваць ім разгарацца. Ці праўда гэта?

— Я не спецыяліст у дадзенай сферы і гляджу на гэта, як звычайны спажывец: трэба ўсё рабіць згодна з інструкцый вытворцаў. Большасць з іх рэкамендуе даваць лямпачкі разгарацца. Таму проста ўважліва чытайце інструкцыю.
 — *А ці ёсць нейкія абмежаванні па выкарыстанні энергазберагалых лямпачак, напрыклад, у ванне ці кухні?*

— Абмежаванняў па люмінесцэнтных лямпачках сёння няма. А вось адносна святлодыёдных лямпяў ёсць некаторыя выключэнні. Іх не рэкамендуоць да выкарыстання ў навукальных установах у тых памяшканнях, дзе пастаянна знаходзяцца людзі.

Карэспандэнт «Звязды»:
 — *З прычыны чогэ такой забарона?*

— Пакуль што невядома, як уздзеяннае на арганізм чалавека святлодыёдная ляпля. А яшчэ ў гэтых святлінькаў вузкая накіраванасць святла. Для атрымання больш аб’ёмнага святла прапацоўваюцца розная форма лямпачак і шматлікія тэхналогіі. Спецыялісты стараюцца наблізіць святлодыёды па светлавым патоку да лямпачак напаль-

вання. А ўвогуле, я параіў бы выбраць лямпачкі не па іх магутнасці, а згодна з неабходным светлавым патокам, які вызначаецца ў люменах (лм). Напрыклад, стандартная лямпачка напальвання ў 60 Вт мае светлавы паток каля 720 лм. Такі ж паток мае люмінесцэнтная ляпля ўво пры магутнасці 12 Вт. Менавіта гэтая розніца ў магутнасці і забяспечвае энергазберажэнне.

Карэспандэнт «Звязды»:
 — *А чым адрозніваюцца ў энергазберагалых лямпачках адценні святла?*

— Стандартная лямпачка напальвання выпраменьвае белае святло з цёплым адценнем, а энергазберагалыя маюць больш шырока дыяпазон каляровых светлавых патокаў. Самы распуоцуджаны від такіх лямп мае белае цёплае адценне і выпраменьвае мяккае камфортнае святло для любых тыпаў памяшканняў. Лампы з халадным белым патокам маюць даволі нейтральнае святло, якое больш падыходзіць для офісаў. Часта іх усталяваюць у тэхнічных памяшканнях (гаражах, майстэрнях). Дапускаецца выкарыстанне на кухні. Лямпачкі з дзённым светлавым патокам маюць больш халаднае святло, якое будзе рэзкім, некамфортным і нават ненаатуральным. Часцей іх выкарыстоўваюць у прыбіральных і пральнях.

АСЦЯРОГА

ЗАЛІШНЯЯ НЕ БУДЗЕ

Аксана Болдуць, г. Гродна:
— Наша сям’я карыстаецца энергазберагалымі лямпачкамі. І накупіўся поўны пакет адрэцаваных. Наколькі бяспечна трываць іх дома, бо я ведаю, што выкідаць іх разам з астатнім смеццем нельга? Можна быць, трэба вызываць нейкіх спецыялістаў, каб іх утылізаваць?

— Ёсць два віды энергаэфектыўных лямпачак: люмінесцэнтныя (дзе выкарыстоўваецца ртуть) і святлодыёдныя. Першыя, калі яны не разбіты і не пашкоджаны, не уяўляюць сабе небеспэку. Апошнія таксама бяспечныя. У выпадку пашкоджання люмінесцэнтнай лямпачкі насамрэч яна будзе вельмі шкоднай, і дома яе трываць нельга. Сёння Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі стварае службы па ўтылізацыі энергазберагалых лямпачак, а пакуль што вы можаце адрэсці іх у ЖЭС.

Кошт вады без лічбыльніка будзе ў 5 разоў большым.

Карэспандэнт «Звязды»:
 — *А якія лямпачкі лепшыя — святлодыёдныя ці ртутныя?*

— Усе яны маюць і недахопы, і перавагі. Напрыклад, перавагі святлодыёдаў у вельмі нізкім спажыванні электраэнергіі. Нават узнікае пытанне: навошта ставіць аўтаматычныя выключальнікі ў пад’ездах, дзе ўсталяваны святлодыёдныя свецільнікі? Энергазберажэнне настолькі нізкае, што ў выключальніках няма сэнсу.

НАВАТ ПОСУД МАЕ ЗНАЧЭННЕ

Аляўціна Жыга, г. Лепель, Віцебская вобласць:
— Прывітанне вам, Сяргей Аляксандравіч! Летась я гасцявала ў Швецыі. Некалькі разоў глядзела там тэлевізар і заўважыла, што на сацыяльных каналах ёсць спецыяльныя перадачы пра зберажэнне энергіі на практыцы. У іх спецыялісты расказвалі насельніцтву аб тым, на якім агні (калі газ), або магутнасці (калі электрычнасць) варыць пазўныя гатункі мяса, гародніны, рыбы. Ці існуе падобны лікбез для беларускіх хатніх гаспадынь?

— Так, існуе. Намі падрыхтаваны папулярныя памяткі па эканоміі энергіі ў побыце. Напрыклад, па прыгатаванні ежы. Для таго, каб ваша страва не толькі захавала вітаміны, але і прыгатавалаўся ў тры разы хутчэй, неабходна гатаваць пад накрывкай. Яшчэ адзін сакрэт тычыцца матэрыялу посуду. Такое папулярнае сёння тэфлоневае пакрыццё, а таксама эмаліраваны посуд не з’яўляюцца энергаэканамічнымі. Лепей выкарыстоўваць сапраўды энергаэфектыўныя кухонныя прылады — посуд з нержавеючай сталі, які мае паліраванае дно, слой алюмінія ці медзі. Пэўныя грошы можна пакінуць у сямейным бюджэце і пры рацыянальным выкарыстанні газу. Для гэтага неабходна падтрымліваць польмя канфоркі такім чынам, каб яно не выходзіла за меры дна вашага посуду. Такая простая аперацыя дэаэфектоўе да 50% газу. А ўвогуле, на нашым сайце (energoeffekt.gov.by) можна адшукаць яшчэ шмат карыснай інфармацыі па хатняй эканоміі.

НОВЫ ТЭЛЕВІЗАР РЭКЛАМЫ НЕ БАЦЦА...

Іван Мікалаевіч, Глускі раён:
— Паважаны Сяргей Аляксандравіч! Можна быць, пытанне і не зусім да вас, але яно мяне вельмі турбуе. Мне ўжо 84 гады, зразумела, што на пенсіі. Таму на электрычнасці я эканомлю, як і ўсе на вёсцы. Паглядзеў па тэлевізары цікаваю для мяне перадачу ці фільм — і выключаю. Аднак апошнім часам глядзець тэлевізар стала невыносна: замест гадзін, ты вымушаны сядзець паўтары, бо кожныя дзесяць хвілін устаўляюць рэкламу. А тэлевізар у гэты час працуе...

На ўласным доме можна ўсталяваць сонечныя батарэі, а ў жыхароў шматпавярховіка такое наўрад ці атрымаецца.

— Разумею вашу незадаваленасць, аднак гэта сапраўды не мая кампетэнцыя. Нашаму дэпартаменту важна, каб усё тэлевізары ў краіне былі энергаэфектыўнымі. Сучасная тэхніка спажывае значна меншую колькасць энергіі нават пры кругласутачнай працы. Калі ў вас вельмі стары тэлевізар, то яго лепей замяніць. І яшчэ заўважу: менавіта за кошт рэкламы фінансуецца дзейнасць тэлеканалнаў, таму тарыфы іх паслуг для насельніцтва яшчэ даволі прымальныя.

Выбіраючы энергазберагалую лямпачку, звяртайце ўвагу не толькі на магутнасць, але і на светлавы паток.

...А ХАЛАДЗІЛЬНІК

3 «ПЛОСАМ» — ПАНТАГРУЭЛЯЎ

Карэспандэнт «Звязды»:
 — *Ці насамрэч высокі клас энергаэфектыўнасці для бытавой тэхнікі даюць значнуты эканомію энергіі? Такая тэхніка звычайна даражэйшая, можа быць, тады чалавек нічога не выйграе?*

— Давяцце паставім сьцяб на месца пакупнікі. Мне патрэбны халадзільнік. Я прыйшоў у краму, дзе ставіць цэлы шэраг халадзільнікаў. Яны ўсе розныя, аднак на кожным напісана А+. Што я буду рабіць? Я выберу той, які мяне задавальняе па колеры, памеры і цане. Нічога не зменіцэ, калі на іх будзе вісець розны клас, бо выбіраюць самы танны халадзільнік. Я не бачу ў магазінах чалавека, які шукае толькі тэхніку класа А+++. Кожны павінен сам для сябе вызраць, што яго патрэбна. Пакуль што ў чалавека няма сур’ёзнага стымулу для эканоміі — тарыфы на электрычнасць нізкія. З цярпам часу энергаэфектыўная тэхніка сама знойдзе свайго пакупніка.

Карэспандэнт «Звязды»:
 — *А ўвогуле, якія класы энергаэфектыўнасці існуюць?*

— Клас энергаэфектыўнасці надаецца бытавой тэхніцы ў залежнасці ад магутнасці, якую яна спажывае. Адпаведна, кожная лічба гэтага класа адлюстроўваецца на пэўным каляровым фоне. Буква А на ярка-зялёным фоне паказвае высокую ступень энергаэфектыўнасці тэхнікі. Далейшая лічбавая маркіроўка ад В да G наосіцца на пашпарт або корпус электрапрыбора з больш нізкім класам. Разам з тым, сёння існуе яшчэ тры класы (А+, А++ і А+++), якія абазначаюць максімальную энергаэфектыўнасць.

Напрыклад: халадзільнік класа А+ спажывае электрычнасці менш за 42% ад стандартных паказчыкаў. А++ спажывае яшчэ менш — да 33%. Халадзільнік з найвышэйшым класам А+++ з’ядае толькі адну пятую частку стандартнага спажывання — да 22%. Энергазберажэнне той ці іншай бытавой прылады можа адрознівацца ў разы. Індэкс энергаэфектыўнасці халадзільніка разлічваецца па формулах з улікам тыпу прыбора, колькасці і аб’ёму камер, тэмператур, наяўнасці ў халадзільніку тых ці іншых функцый, кліматычнага класа і іншых параметраў. У сувязі з гэтым расход электраэнергіі халадзільнікамі класаў А++ і В можа адрознівацца больш чым у 2,5 раза.

ПРАПАНОВЫ І ЗАЎВАГІ ВІТАЮЦА

Дзмітрый Явашка, г. Брэст:
— У мяне доўга стаіць бойлер для нагрэву вады. Некалькі гадоў таму мы паставілі яго замест газавай калонкі. Пакуль не ўявілі дыферэнцыраваную аплату, усё было нармальна. Потым бойлер стаў «накручваць» вельмі значныя сумы ў жырочцы. Я ведаю, што для тых, у каго стаіць электралісты, зрабілі выключэнне. Лагічна было б зрабіць гэта і ў маім выпадку...

— Я думаю, што ў гэтай сітуацыі можа нешта змяніць увод у эксплуатацыю атамнай электрастанцыі. Магчыма, пры вялікай колькасці электраэнергіі будуць уводзіць ільготы для пэўных катэгорый грамадзян.

Для таго, каб ваша страва не толькі захавала вітаміны, але і «спелая» ў тры разы хутчэй, неабходна гатаваць пад накрывкай.

Вера Паўлаўна, г. Мінск:
— Я жыў ў новым доме на вуліцы Багдановіча. І ў нашым пад’ездзе круглыя суткі гарыць святло. Ці ёсць нейкія абавязковыя нарматывы па ўсталяванні ў пад’ездзе датчыка руху для ўключэння і выключэння святла?

— Асобныя нарматываў няма. Аднак ва ўсіх новых праектах прадугледжваецца аўтаматычнае выключэнне святла. Урадам некалі была прынята адпаведная праграма па ўсталяванні такіх датчыкаў у тым жыллі, якое ўжо было пабудавана. А ў новых дамах яны павінны ўсталяўвацца пры будаўніцтве.
 — *У нас таварыства ўласнікаў. Куды мы павінны звяртацца з гэтай праблемай?*

— У такім выпадку вы павінны будзеце гэта зрабіць за свой кошт і ўзгадніць з Мінгарвыканкамам.

Арцём Муха, г. Орша:

— У нашым раёне часцяком узнікаюць праблемы з напружаннем у сетцы, калі лямпачкі працуюць толькі на палову магутнасці. У сувязі з гэтым могуць сапсавацца складаныя электрапрыборы. Парайце, што нам рабіць, каб такіх скачкоў напружання не было?

— Я вам параіў бы звярнуцца ў мясцовую арганізацыю электразабеспячэння або ў Віцебскэнерга. Найлепш за ўсё — у пісьмовым выглядзе.

НАМ БЫ СОНЦА Ў ДАПАМОГУ

Антаніна Жук, г. Мінск:
— Мая сяброўка нядаўна была ў Германіі і паведаміла, што там актыўна ўсталяваюцца на дахах дамоў фотазэлементы, каб выкарыстоўваць энергію сонца. Ці магчыма пры жаданні такое зрабіць, напрыклад, у сталіцы?

— Сёння няма на гэта забароны. Менавіта на ўстаноўку. Але ж вы разумееце, калі ідзе размова пра шматпавярховы дом, то гэта найперш пытанне да архітэктара. Другое пытанне: як вы будзеце выкарыстоўваць гэтую электрычнасць? Па заканадаўстве сёння атрымане электрычнасці ад фізічных асоб у сістэму не прадугледжваецца. Законам аб аднаўляльнай энергетыцы рэгулюецца атрыманне энергіі ад юрыдычных асоб і індывідуальных прадпрыемльняў.

Карэспандэнт «Звязды»:
 — *А калі раптам жыхары аднаго шматпавярховіка аб’ядналіся і стварылі юрыдычную асобу, якая будзе прымаць такую энергію?*

— Тады трэба будзе звяртацца да энергетыкаў, якія запатрабуюць паставіць асобны лічбыльнік, а ў момант, калі спажываеш асабістую электраэнергію, адключацца ад агульнай сеткі. А гэта практычна нерэальна.

Уладзіслась КУЛЕЦКІ, kuletski@zviazda.by
 Сяргей КУРКАЧ, kurkach@zviazda.by

■ Меркаванне

ІНВЕСТАРЫ НЕ ПАВІННЫ БЫЦЬ «ФІНАНСАВЫМІ ПАЖАРНЫМІ»

Аршанскі, Дубровенскі, Талачынскі раёны, на думку старшын Віцебскага аблвыканкама Мікалая ШАРСТНЁВА, павінны стаць «лакаматывамі» для вывядзення на новы ўзровень сельскагаспадарчай галіны вобласці. Яны маюць перавагу па кліматычных і іншых умовах.

Менавіта таму на планёрцы ў Мікалая Мікалаевіча ў цэнтры ўвагі была Аршаншчына. Ён ужо не першы раз асабіста азнаёміўся са станам спраў у родным для яго рэгіёне. І паўночная частка, вельмі недагледжаная, непрыемна ўразіла Мікалая Шарстнёва. У прыватнасці, у філіяле «Цяплічны» прадпрыемства «Віцебскэнерга» палі не ідуць ні ў якае параўнанне з пасевамі ў іншых гаспадарках... А усё таму, што не навяля прадак, не забяспечылі тэхналагічную дысцыпліну. Адпаведнае даручэнні былі дадзены яшчэ восенню. Кіраўнік вобласці канстатваў, што праблема ў слабеці аграмічнай службы. Гэта і прыводзіць да адсутнасці культуры земляробства, парушэнняў пры апрацоўцы глебы.

На планёрцы былі агучаны і крытычныя заўвагі наконт стану жыл